

ภาพเขียนสียุคก่อนประวัติศาสตร์
ที่พบใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แนะนำวิทยากรและ
ผู้ดำเนินรายการ

นายสมเดช ลีลานโนธรรม
นักโบราณคดีชำนาญการ
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มโบราณคดี
สำนักศิลปากรที่ 9 อุบลราชธานี
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

นางสาวกุลวดี สัมครไทย
นักโบราณคดีชำนาญการ
กลุ่มโบราณคดี สำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

นางสาวสุภาวดี อินทรประเสริฐ
นักโบราณคดีชำนาญการ
กลุ่มโบราณคดี สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

นายวรรณพงษ์ ปาละกะวงษ์ ณ อยุรยา
นักโบราณคดีปฏิบัติการ
กลุ่มโบราณคดี สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

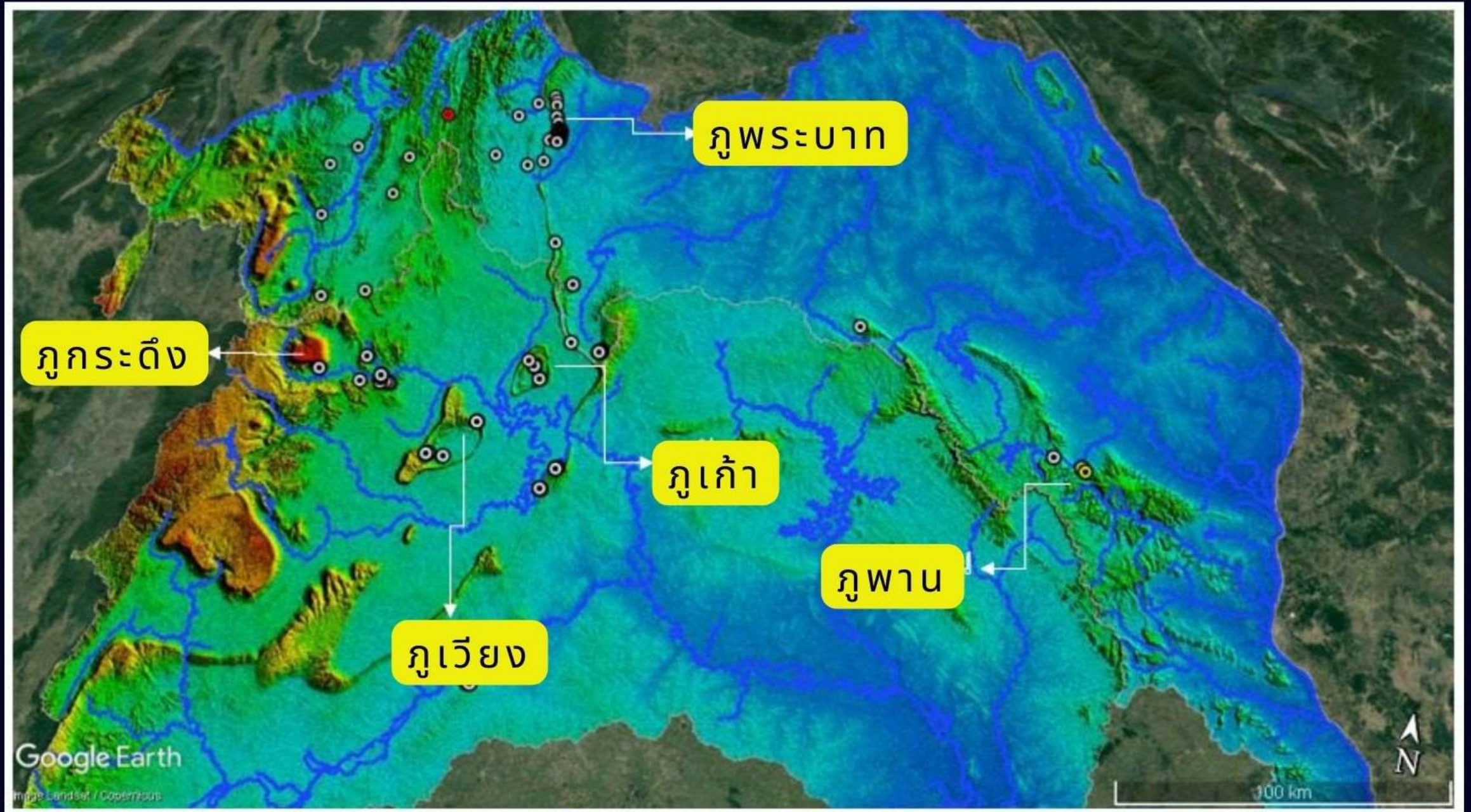
1. ทบทวนแหล่งภาพเขียนสีที่ผ่านมา

การศึกษาแหล่งศิลปะถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

จำนวนแหล่งศิลปปะถ้ำ (ภาพเขียนสีและภาพสลัก) พ.ศ.2565

ที่	จังหวัด	จำนวน (แหล่ง)	หมายเหตุ
1	อุดรธานี	110	รวมในเขต อุทยานประวัติศาสตร์ ภูพระบาท 54 แหล่ง
2	ขอนแก่น	28	
3	เลย	13	
4	หนองบัวลำภู	9	
5	สกลนคร	4	
6	หนองคาย	-	
7	บึงกาฬ	-	
รวม		164	

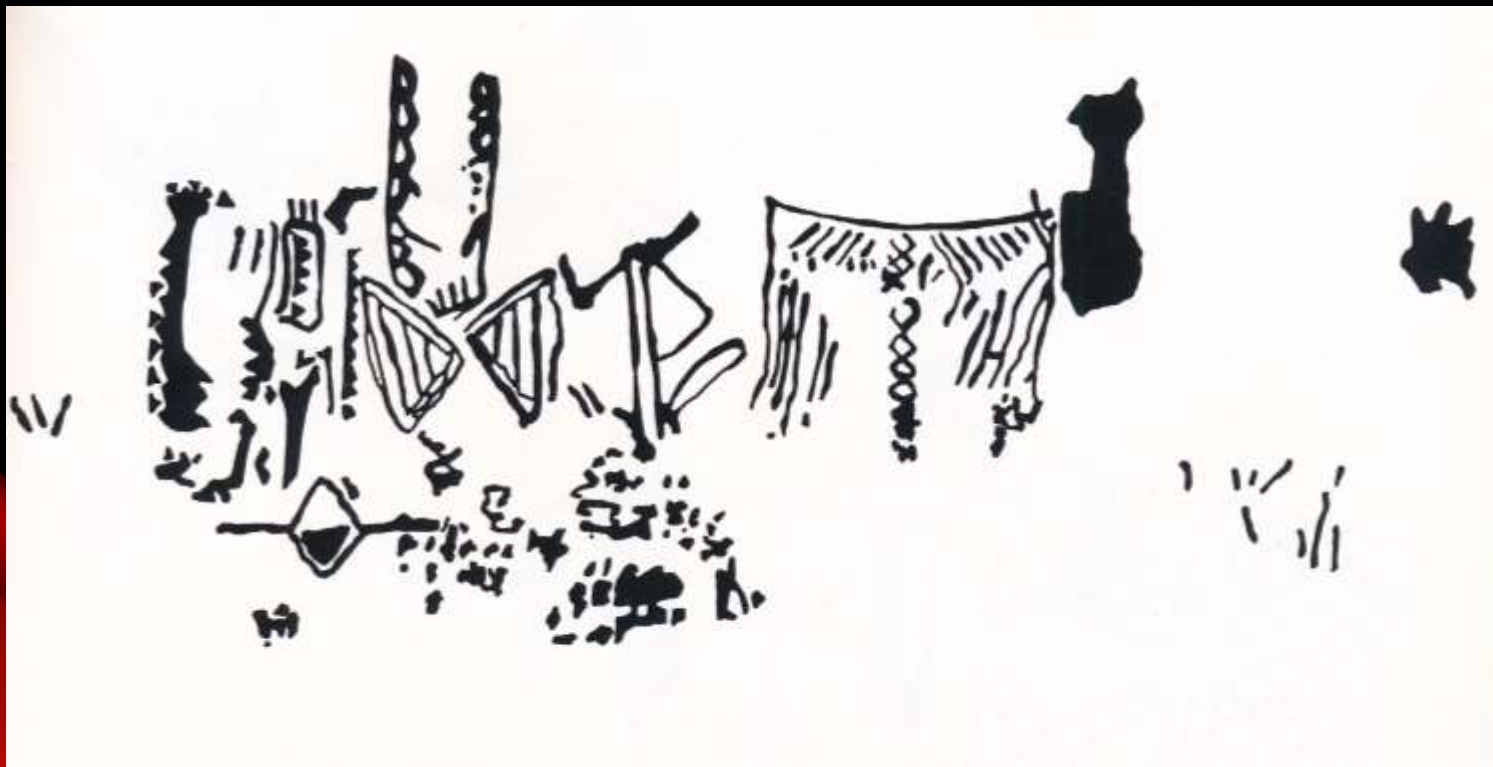

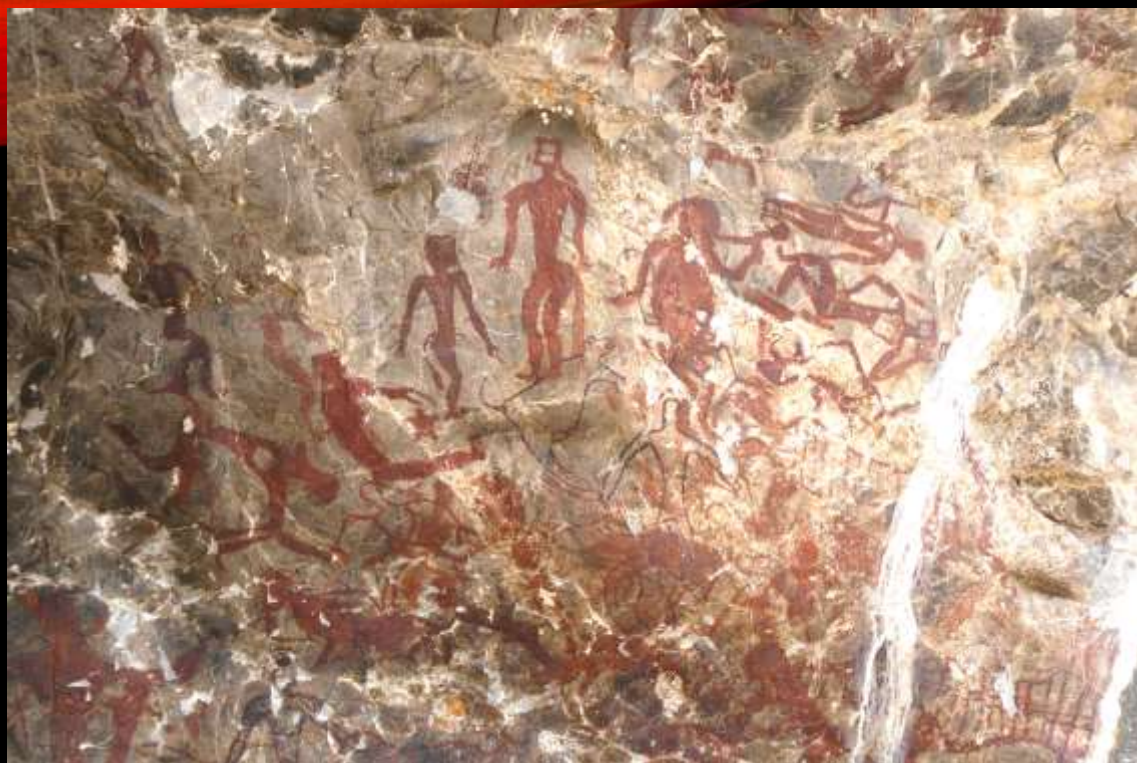

ถ้ำฝ่ามือ จ.ขอนแก่น

ถ้ำฝ่ามือ จ.ขอนแก่น

ถ้ำลายแทง อ.ชุมแพ
จ.ขอนแก่น

ถ้ำมี้ม อ.โนนสัง จ.หนองบัว

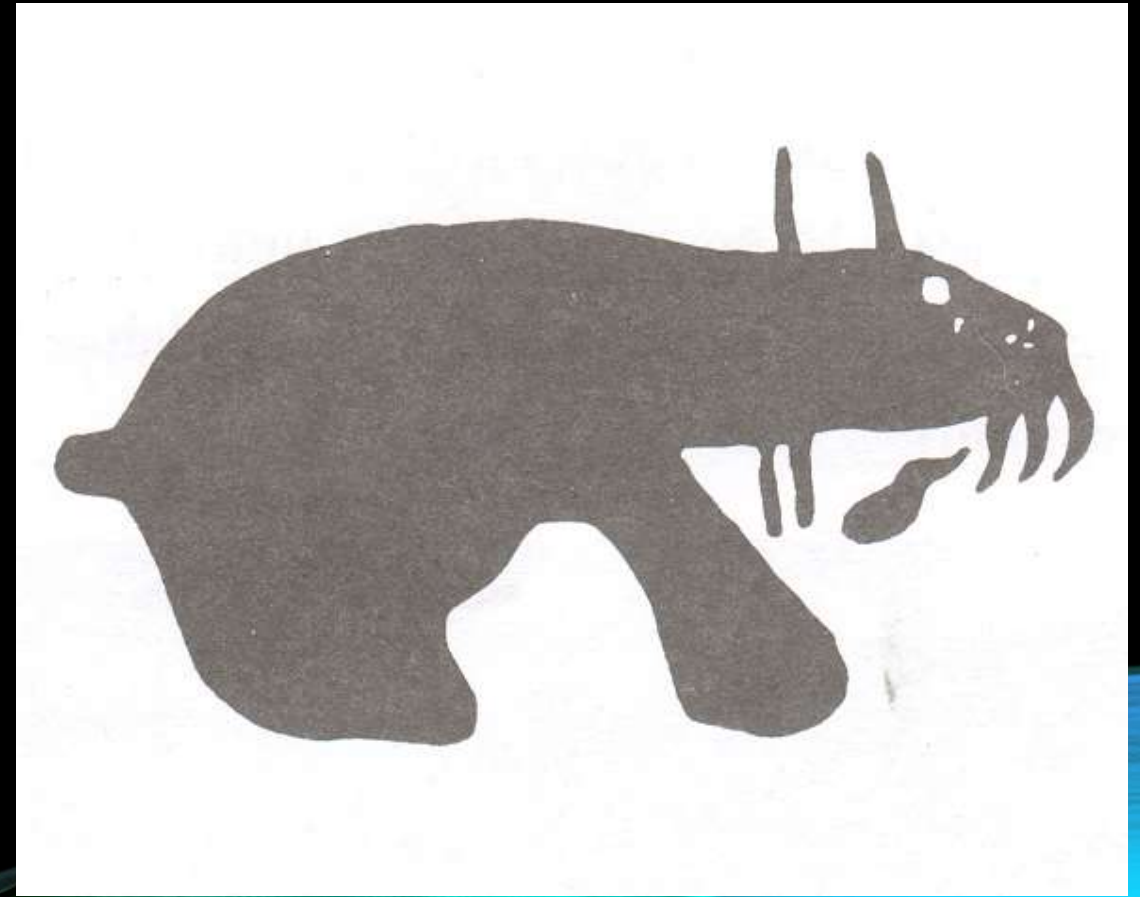
ผาผักหวาน

อ.ส่องดาว

จ.สกลนคร

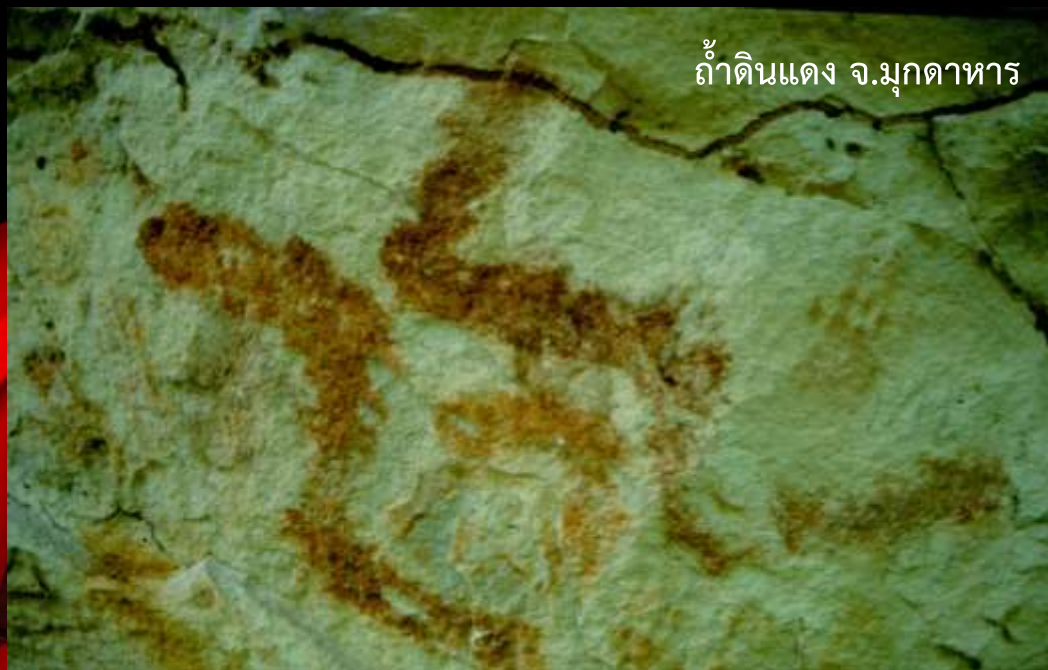

ผาจันได อ.โนนสัง จ.หนองบัว

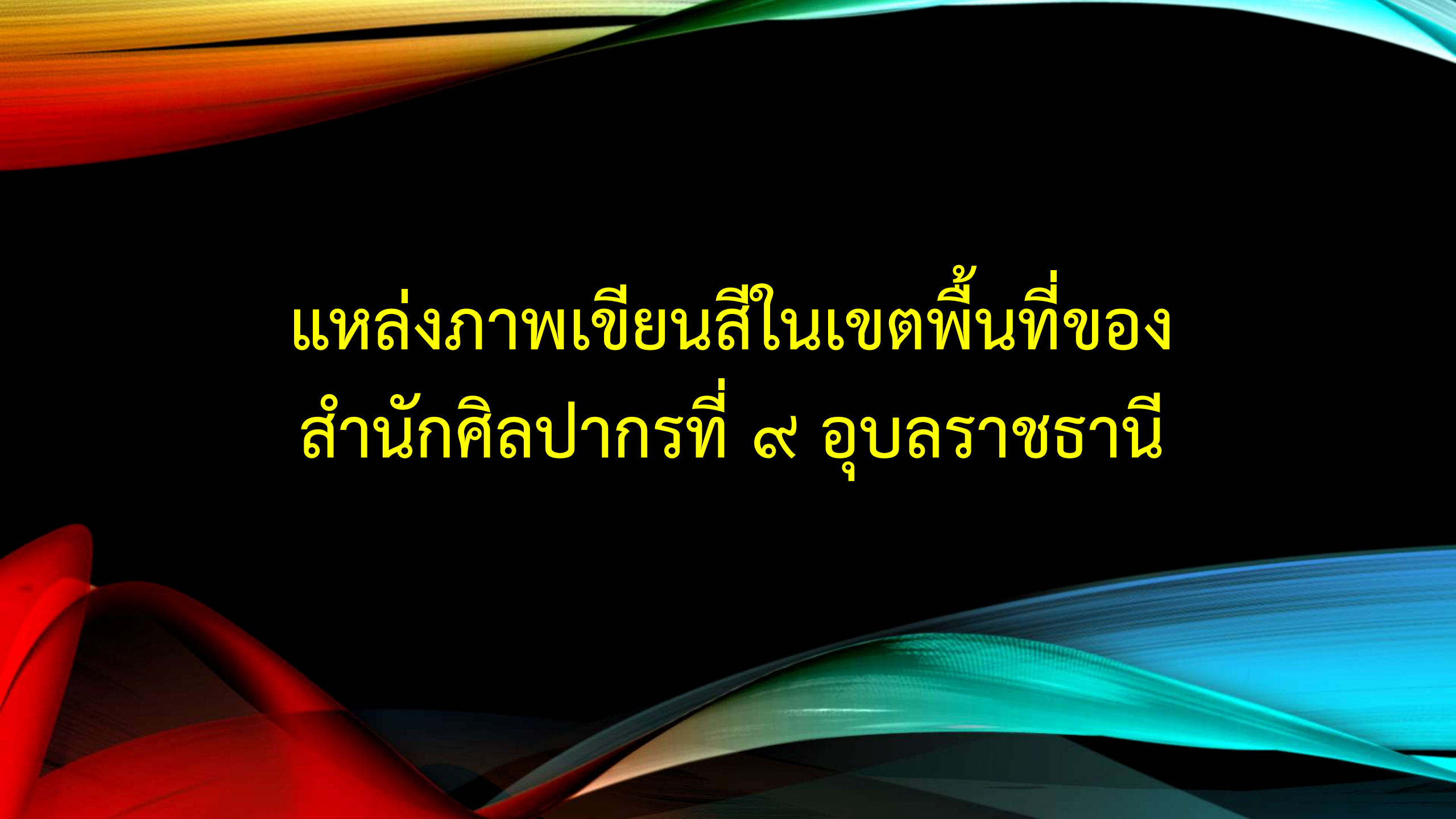
ถ้ำเซ่งเม้ง จ.กาฬสินธุ์

ถ้ำดินแดง จ.มุกดาหาร

ถ้ำคน จ.อุดรธานี

แหล่งภาพเขียนสีในเขตพื้นที่ของ
สำนักศิลปากรที่ ๙ อุบลราชธานี

แหล่งภาพเขียนสีผาแต้ม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ผาขาม

ผาแต้ม

ผาหมอนน้อย

ผาหมอน

ถ้ำฝ่ามือแดง(ถ้ำลายมือ) อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำผาฝ่ามือแดง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำแต้ม 1 อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำแต้ม 7 อำเภอโพธิ์ไทย จังหวัดอุบลราชธานี

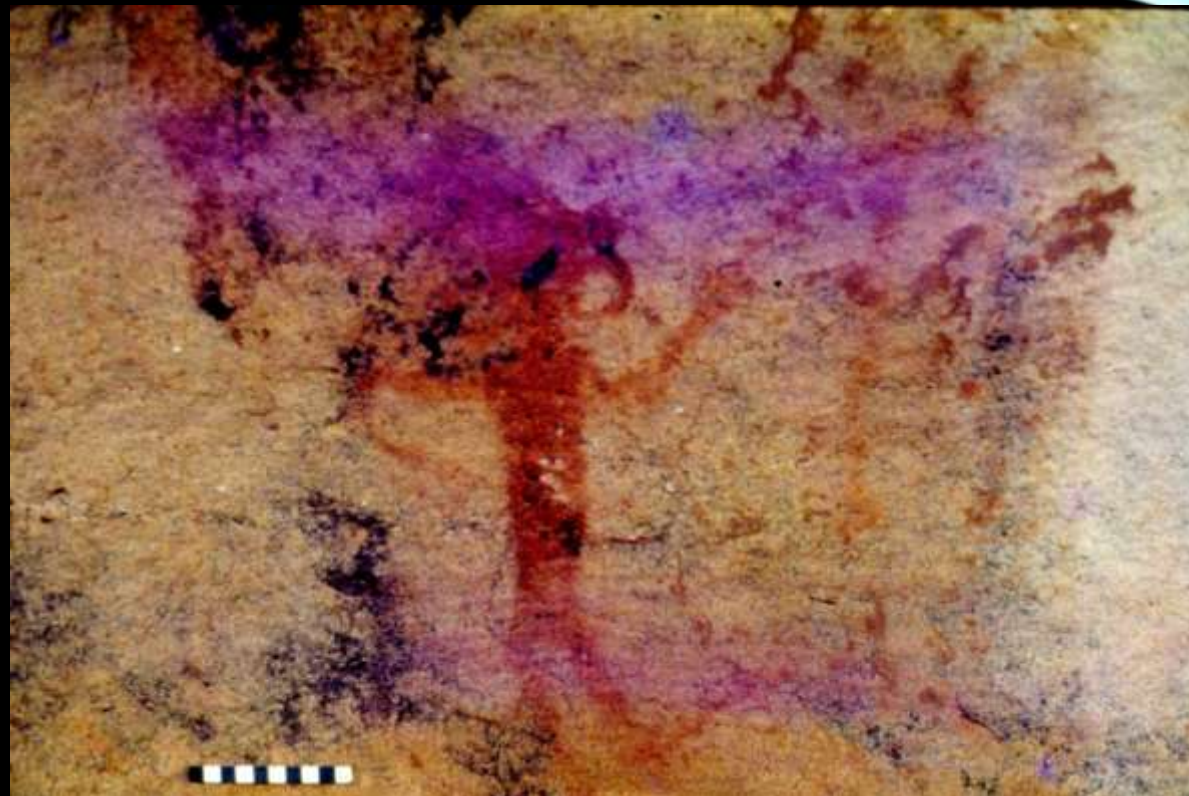
ถ้ำโยนี อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำภูโป๊ะ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

0 10 20 30 CM

ถ้ำฝ่ามือแดง อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

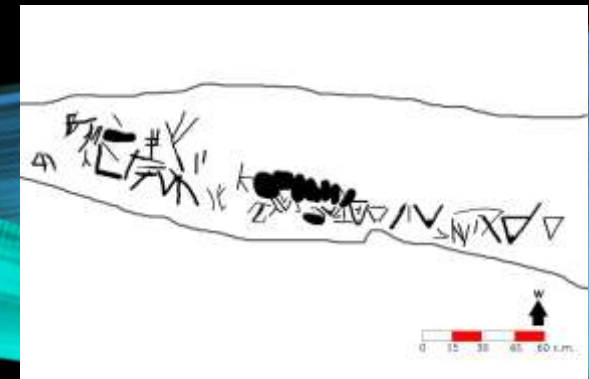
ถ้ำดินแดง อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

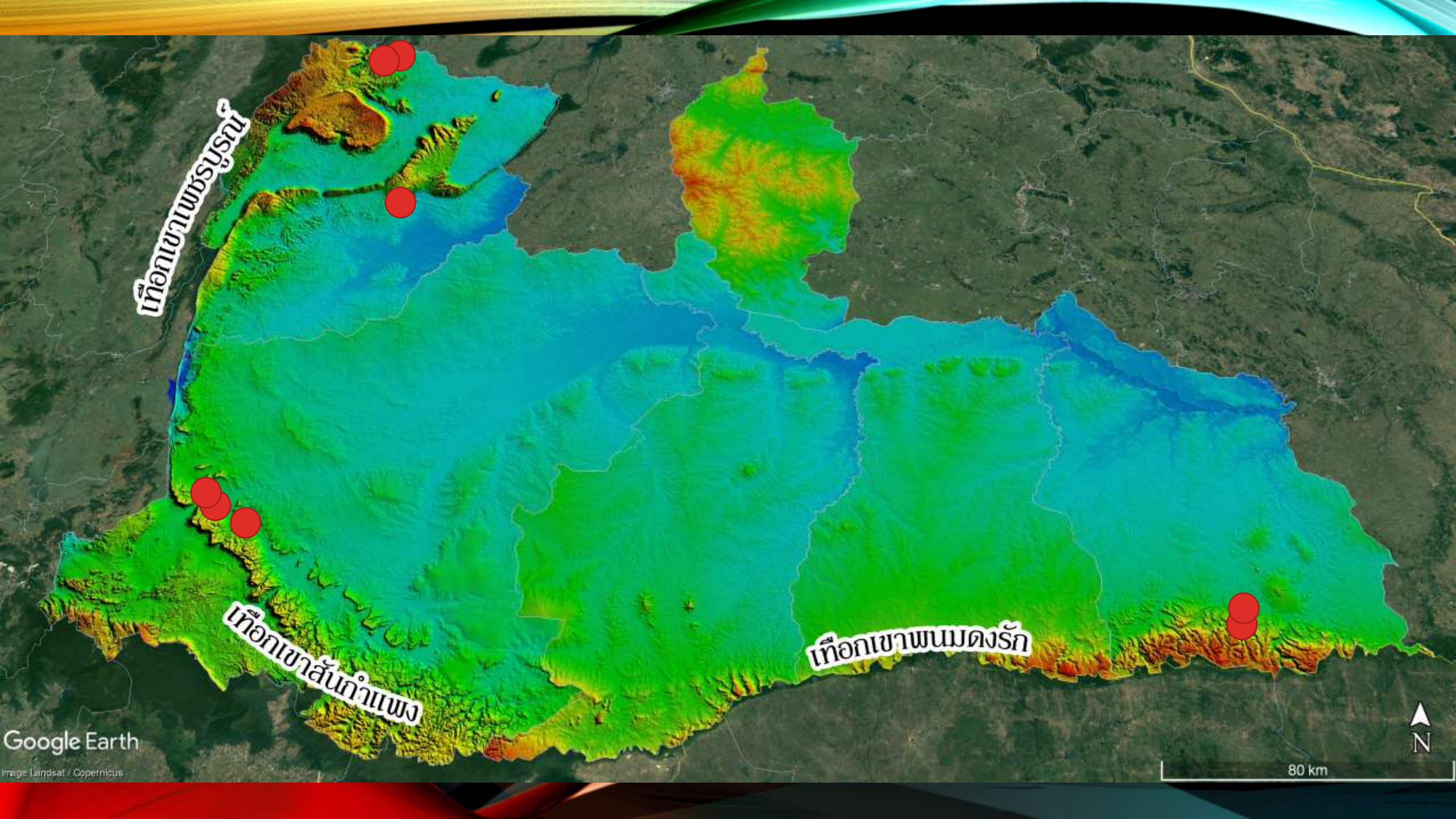

ถ้าฟ้าเต็ม อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

จำนวนแหล่งศิลปะถ้ำ (ภาพเขียนสีและภาพสลัก) พ.ศ.2565

ลำดับ ที่	จังหวัด	จำนวน (แหล่ง)	หมายเหตุ
1.	นครราชสีมา	3	
2.	ชัยภูมิ	5	
3.	บุรีรัมย์	-	
4.	สุรินทร์	-	
5.	มหาสารคาม	-	
6.	ศรีสะเกษ	2	
รวม		10	

เทือกเขาเพชรบูรณ์

เทือกเขาสันกำแพง

เทือกเขาพนมดงรัก

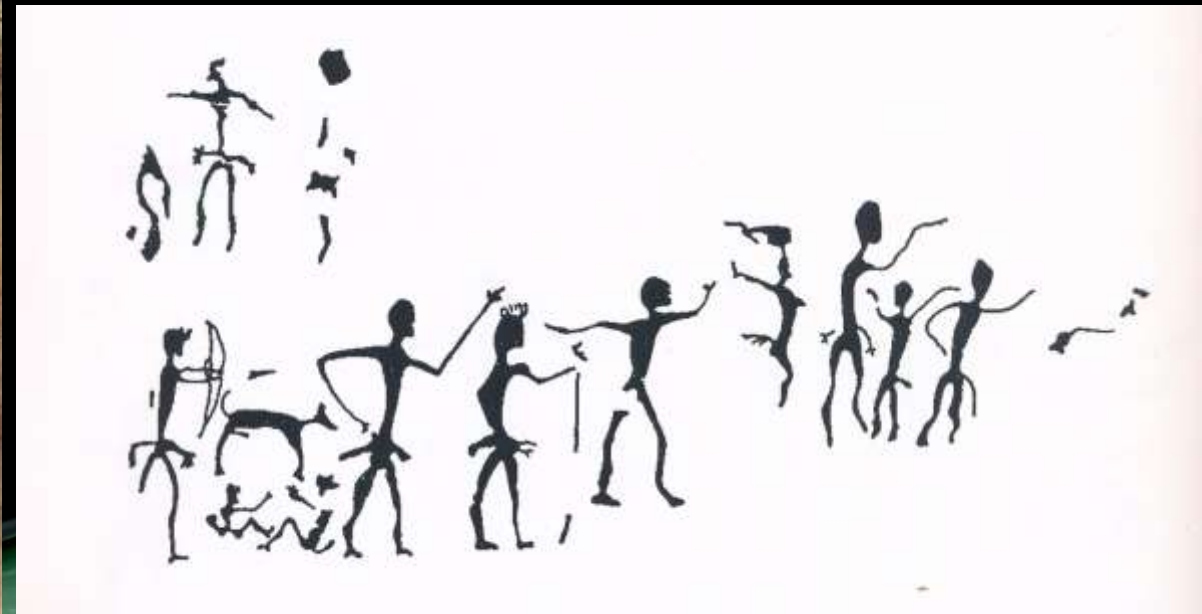
Google Earth

Image Landsat / Copernicus

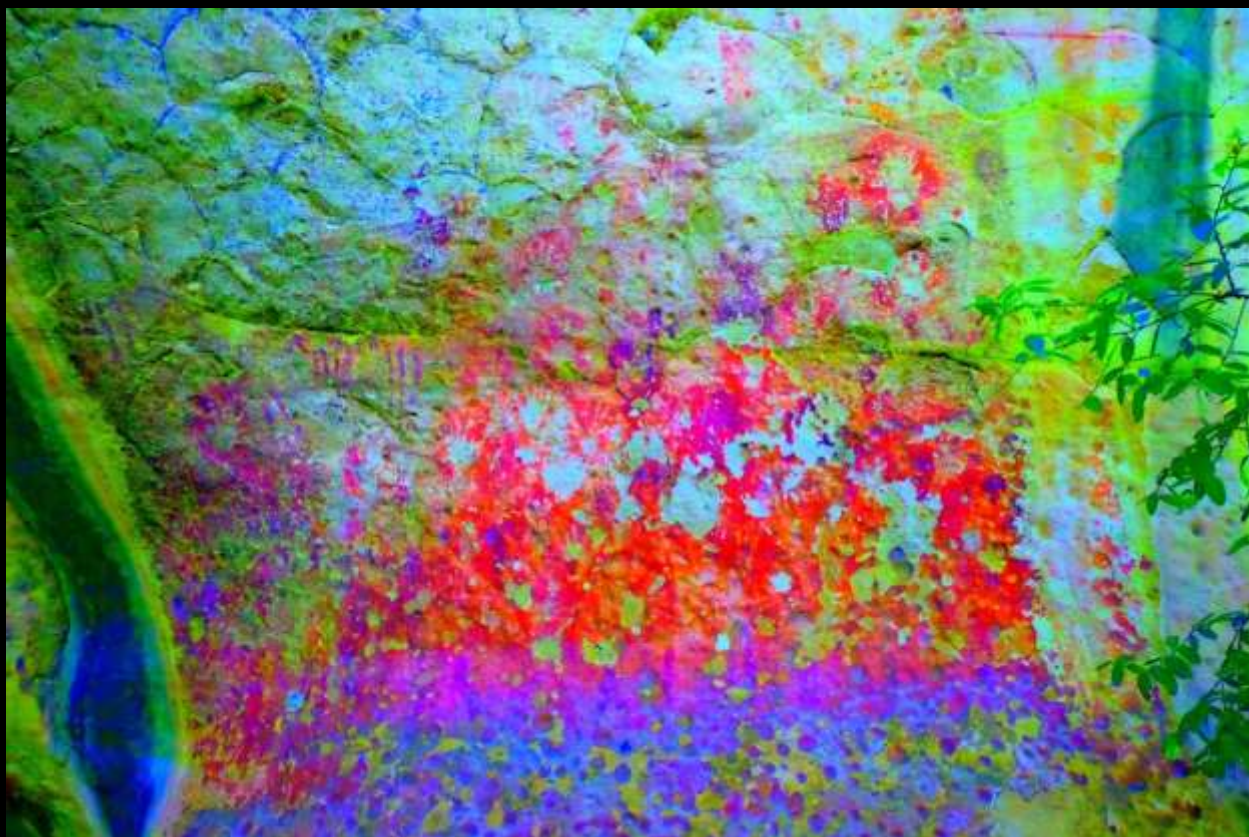
80 km

เขาจันทรงาม จ.นครราชสีมา

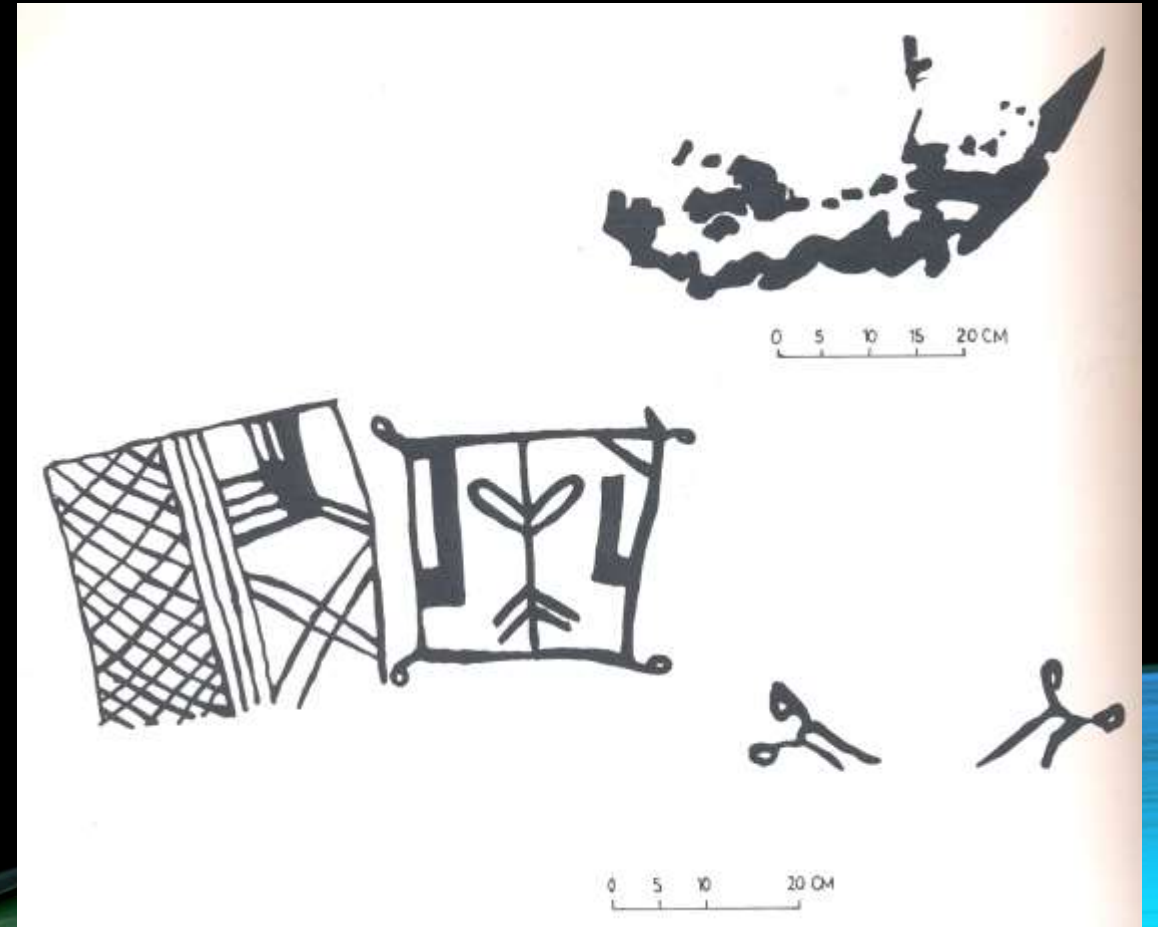

ผาผิง จ.ชัยภูมิ

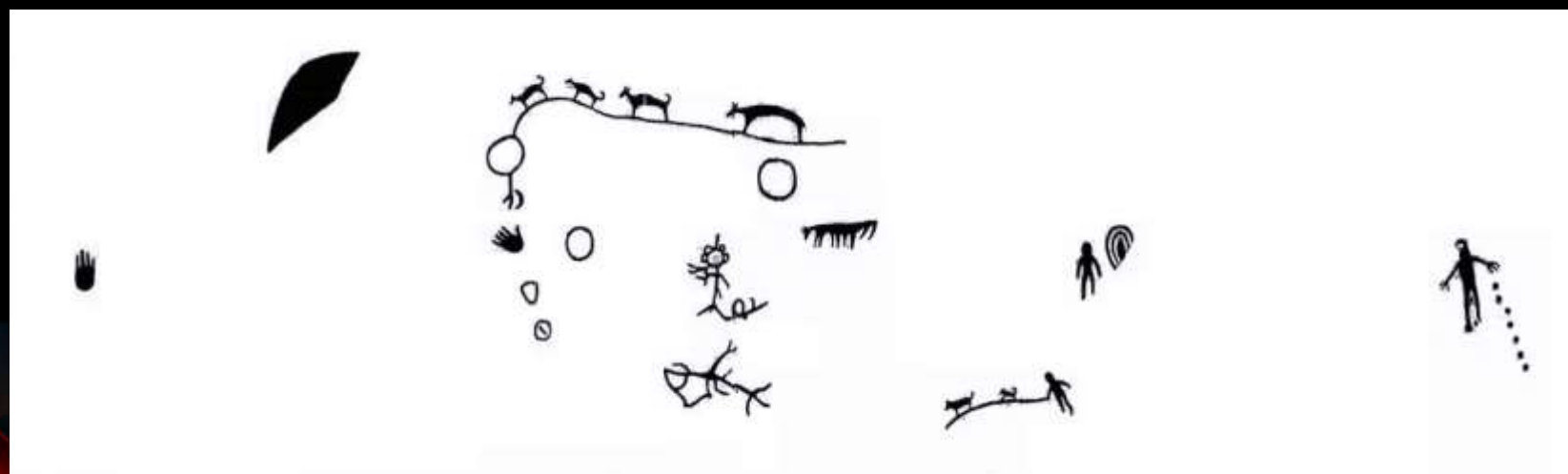
តំបន់ (ទីប) 1 ជ.ស្វាយរៀង

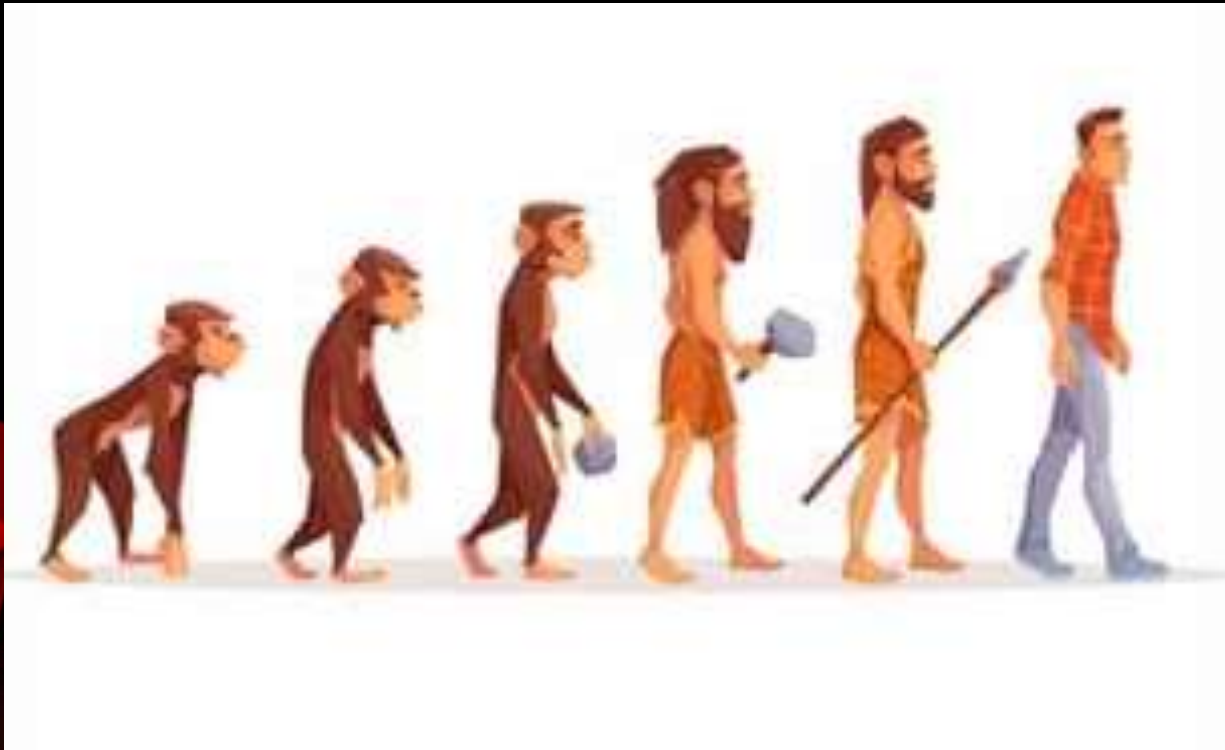
ถ้ำจารึก (เจบ) 2 จ.ชัยภูมิ

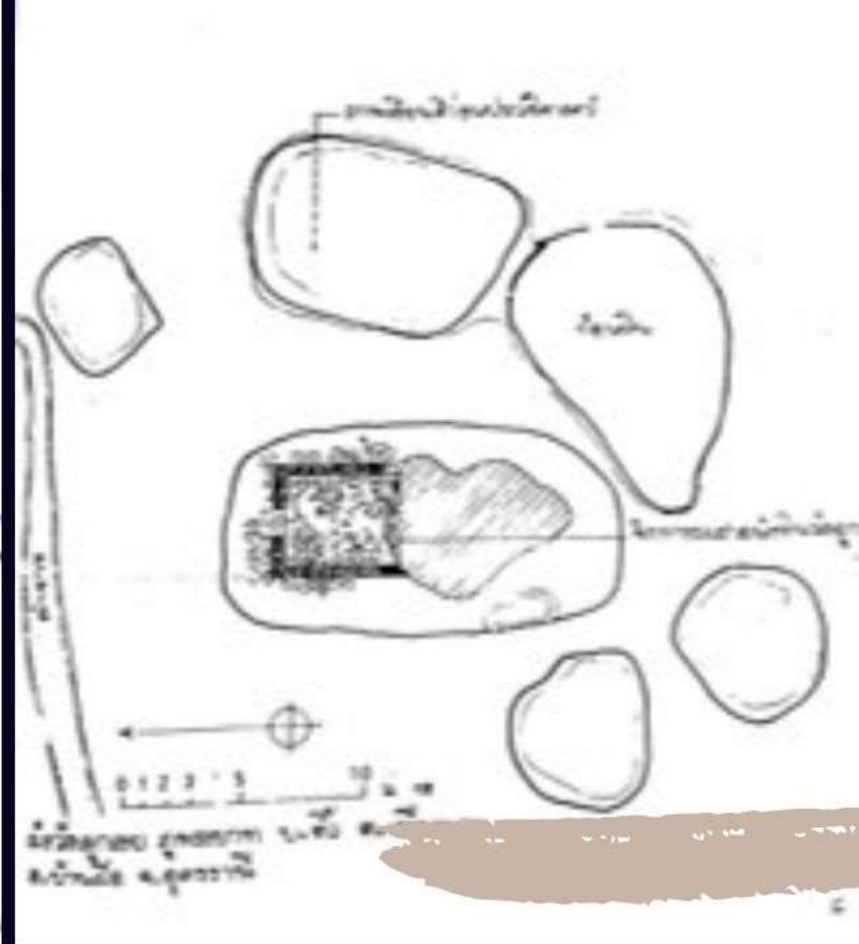
ถ้ำขาม จ.ชัยภูมิ

ขั้นตอนและวิธีการศึกษาภาพเขียนสี

จากอดีต สู่ ปัจจุบัน

การสำรวจ ทำผัง

โครงการโบราณคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2529

สำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น

เทคนิค การคัดลอกภาพ

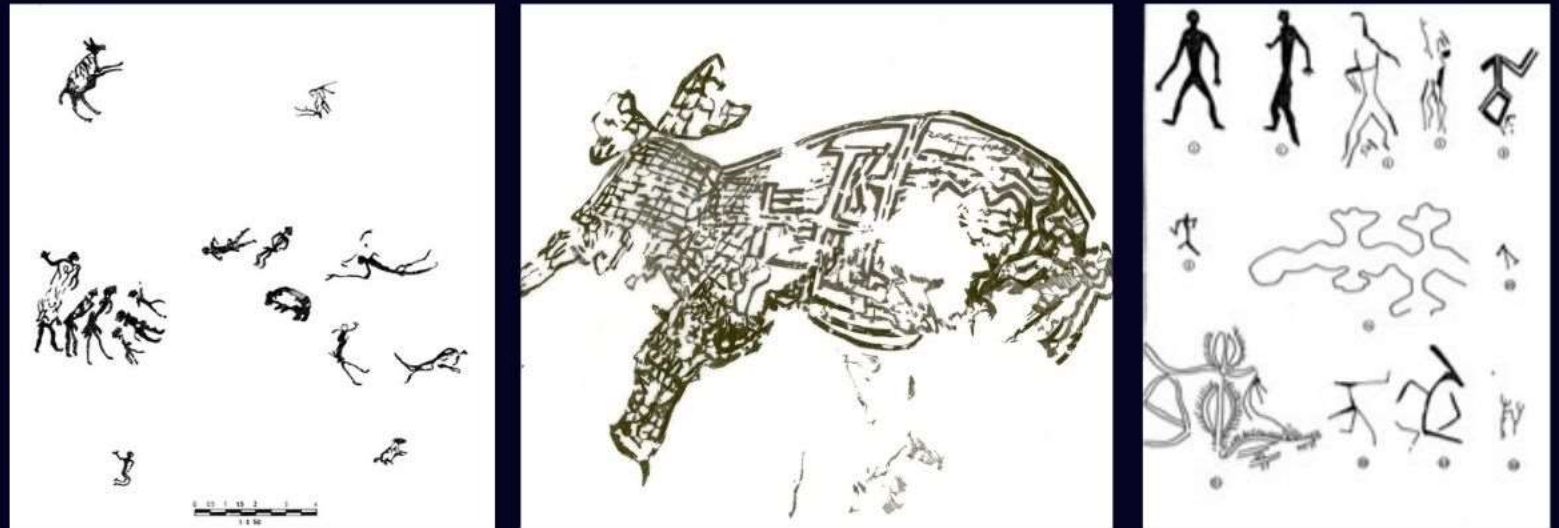

การคัดลอกภาพ
ด้วยการใช้แผ่นพลาสติกใส
และปากกาเคมี

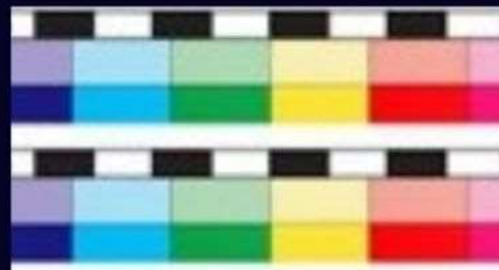

การถ่ายภาพ

- IFRAO Standard Scale
- Gray card
- Color scale

สำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น

ตัวอย่างภาพที่ผ่านการปรับค่าสีให้ตรงตามความเป็นจริง

ภาพต้นฉบับ

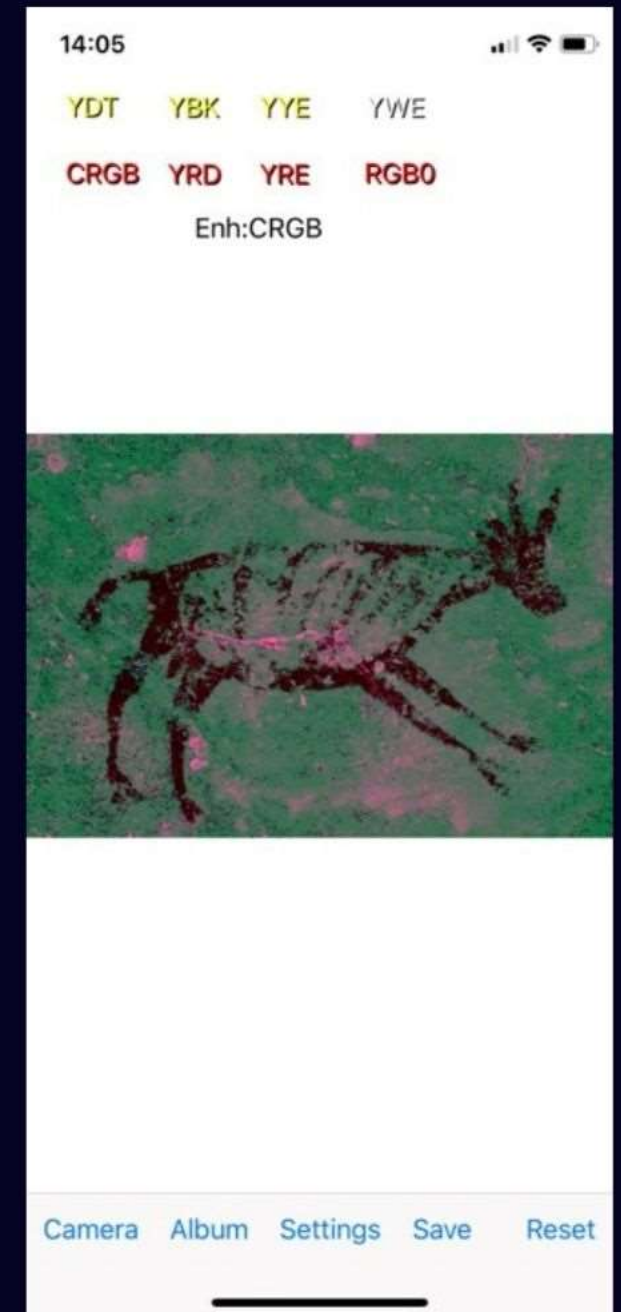
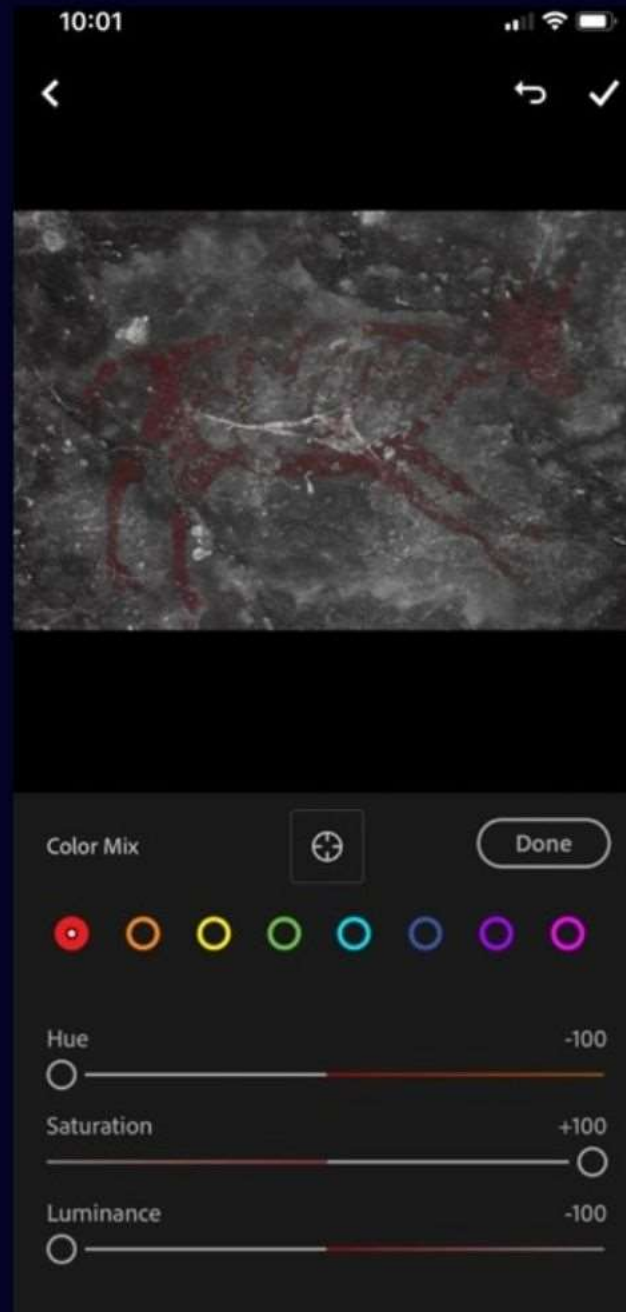
ภาพหลังการแต่ง white balance

ตัวอย่างภาพจาก Application iDStretch

การใช้โปรแกรมประยุกต์บนโทรศัพท์มือถือ

- iDStretch
- Lightroom

Adobe Photoshop

เทียบผลที่ได้ จากโปรแกรม ที่ต่างกัน

ภาพต้นฉบับ

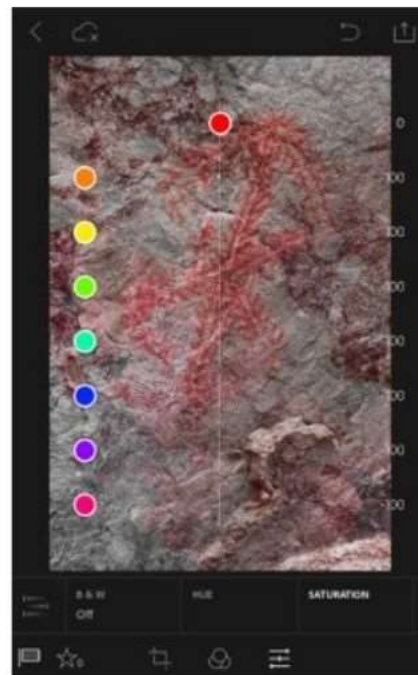

Photoshop

iDStretch

ตัวอย่างการใช้โปรแกรมแต่งภาพ มากกว่า 1 โปรแกรม ผสมกัน

ภาพต้นฉบับ

PHOTOSCAPE

APP LIGHTROOM

PHOTOSHOP

IDSTRETCH

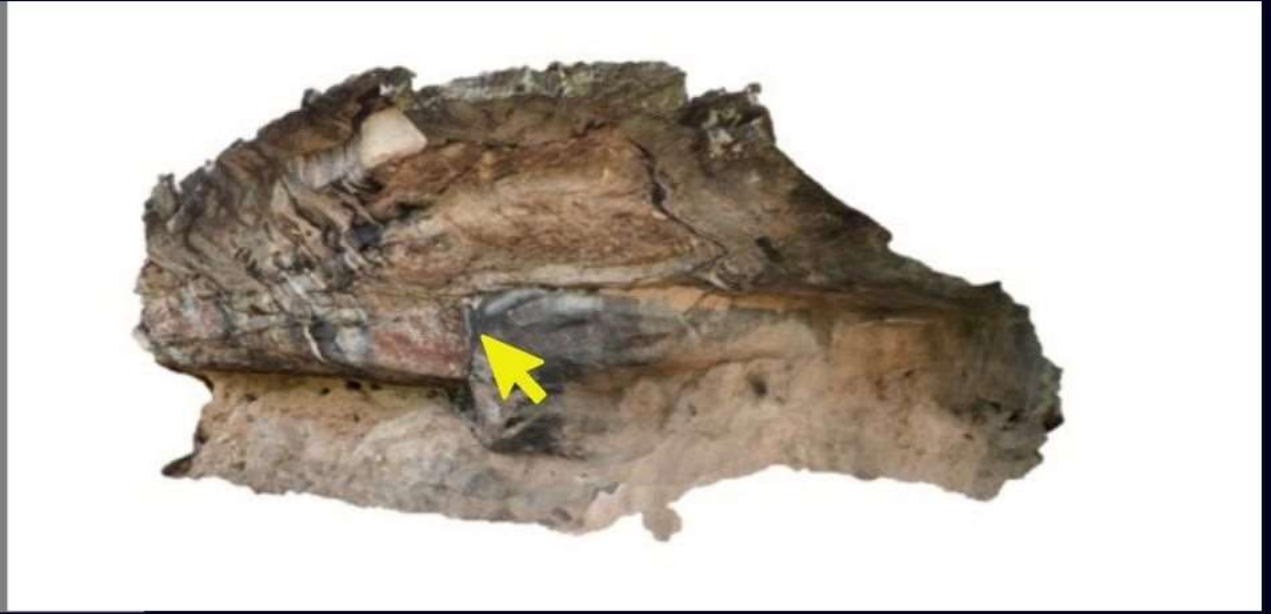
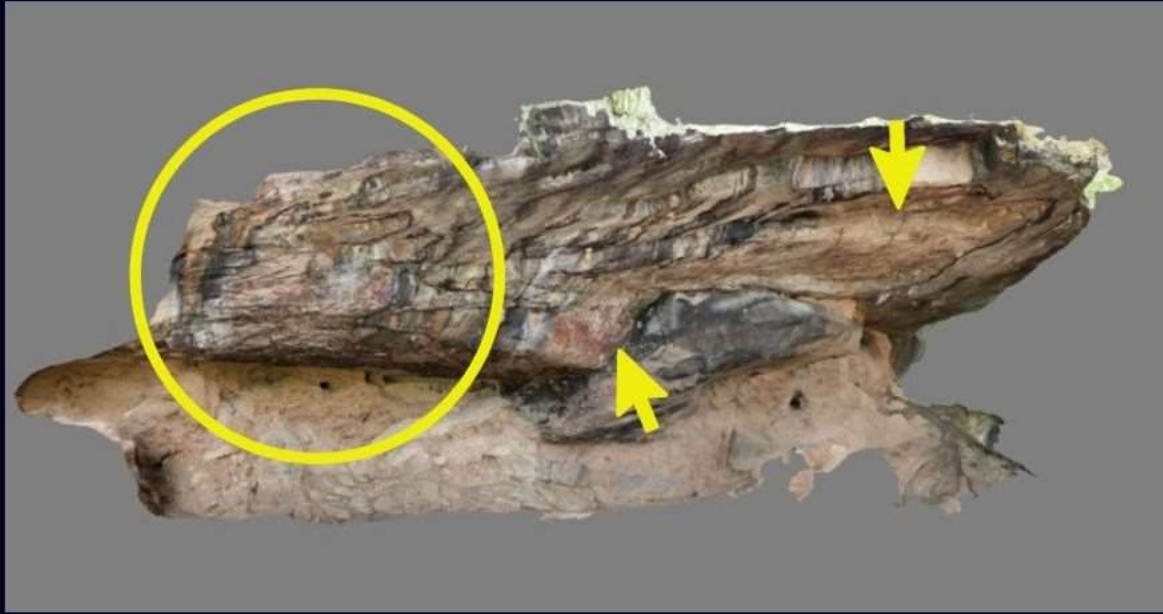
การสร้างภาพ สามมิติ

- เป็นการศึกษาภาพเขียนสีในเชิงกายภาพโดยอาศัยหลักการทาง Photogrammetry คือ การถ่ายภาพให้มีบริเวณซ้อนทับกันเกิน 60% เพื่อนำภาพถ่ายที่ได้มาต่อเข้าด้วยกันด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น PIX4D หรือ Agisoft Photo Scan เป็นต้น

ตัวอย่างภาพจำลองสามมิติที่ผาแต้มวสุพล ที่ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการต่อภาพถ่ายปกติจำนวน 40 ภาพ

การสร้างภาพสามมิติ

สำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น |